

Trafikkontoret
Trafikplanering

Bilaga 2
Dnr T2014-00917
Sida 1 (26)
2015-08-21

Handläggare
Sara Malm
08-508 276 49

Gångplan för Stockholm – redovisning av remiss

Inledning

Den 20 november 2014 godkände trafiknämnden förslaget till gångplan och gav kontoret i uppdrag att skicka förslaget på remiss. Gångplanen är en av flera inriktningsplaner inom ramen för Framkomlighetsstrategin.

Nedan presenteras de 60 instanser som svarat på remissen.

Stadens förvaltningar och bolag	Övriga myndigheter och kommuner i Stockholms län
Familjebostäder <i>Rådet till skydd för Stockholms skönhet</i> Spånga-Tensta stadsdelsnämnd Miljö- och Hälsoskyddsnämnden Skärholmens stadsdelsnämnd Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Älvsjö stadsdelsnämnd Farsta stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd Fastighetskontoret Stadsbyggnadskontoret Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd Exploateringskontoret Södermalms stadsdelsnämnd Bromma stadsdelsnämnd Idrottsförvaltningen Norrmalms stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd <i>Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor</i> Skarpnäcks stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd Stockholm Hamnar	Polismyndigheten i Stockholms län Vaxholms stad Södertälje kommun Tyresö kommun Upplands-Bro Ekerö Kommun Upplands Väsby kommun Lidingö Stad Storstockholms Brandförsvär Nynäshamns kommun SLL Trafikförvaltningen Järfälla Kommun Huddinge Kommun Nacka Kommun Sundbybergs stad
Intresseorganisationer och samarbetsorgan	Fastighetsägare och medborgare
Sveriges kommuner och landsting (SKL) Företagsgrupperna Stockholm <i>Lunda Företagsgrupp</i> Synskadades Riksförbund Stockholms stad <i>Föreningen Mariehäll</i> Sveriges Åkeriföretag ABC Kollektivtrafikant Stockholm Företagarna DHR Stockholmsavdelningen Motormännens Riksförbund Fastighetsägarna Stockholm NTF Stockholm-Gotland HSO Stockholms stad Fotgängarnas förening	<i>Medborgare, Hammarbyhöjden</i> <i>Medborgare, Tensta</i> Svenska Bostäder Stockholmshem Jernhusen <i>Medborgare, Enskededalen</i>

Remissinstanser som svarat på remissen. Instanser skrivna med fet stil fanns med på den ursprungliga listan med remissinstanser. De kursiverade remissinstanserna fanns inte med på den ursprungliga listan av remissinstanser och remissinstanser skrivna i neutralstil har valt att inte kommentera remissen.

Sammanställning av synpunkter

Nedan sammanställs och besvaras de remissynpunkter som inkommit. Dispositionen följer rubrikerna i gångplanen.

Allmänna kommentarer och inledning

Instans	Yttrande	Svar
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholmshem, Skärholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Tyresö kommun, Stockholm Hamnar	Det är positivt och värdefullt att en gångplan för Stockholm tas fram. Planen har ett bra upplägg, dokumentet är lättillgängligt, lättläst, tydligt och kortfattat.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna.
DHR Stockholmsavdelningen	Dokumentet är svårläst då diagrammen är otydliga och eventuella kommentarer inte går att hitta.	Trafikkontoret uppdaterar planen enligt förslag.
Stadsbyggnadskontoret	För att tydliggöra planen ytterligare anser kontoret att planen skulle vinna på att använda begrepp som används i översiktsplanen, så som "gröna promenader", "Stockholmsstråk" och promenadstad.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna och ser fram emot att vidareutveckla "gröna promenader" och "Stockholmsstråk" tillsammans med stadsbyggnadskontoret.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Enligt rådets mening är handlingsplanen för översiktligt presenterad för att bli ett tydligt verktyg.	Trafikkontoret ser planen som ett levande dokument och kommer att konkretisera handlingsplanens åtgärder under arbetets gång.
Exploateringskontoret	Kontoret önskar att gångplanen vidareutvecklas och blir mer konkret beträffande vilka fysiska åtgärder som behöver göras på olika platser.	
Familjebostäder	Positivt med ett fokus på ytterstaden och att minska eller överbrygga isolerande barriärer för att skapa en mer integrerad stad.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Rådet anser att det material som presenteras allt för mycket fokuserar på innerstaden.	Gångplanen gäller för hela staden. Trafikkontoret gör en översyn av planen för att se till att hela staden är representerad.
Idrottsförvaltningen	Folkhälsoperspektivet som lyfts fram ligger i linje med intentionerna i stadens idrottspolitiska program. Kopplingen mellan det idrottspolitiska programmet och gångplanen skulle kunna skrivas fram för att sammanlänka stadens olika planer och program och visa på en samsyn.	Trafikkontoret tackar för informationen och uppdaterar planen enligt förvaltningens förslag.
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	På individnivå ger ett ökat gående hälsovinster vilket är positivt. Detta skulle kunna lyftas fram mer, i t.ex. olika kampanjer.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna och undersöker möjligheterna att lyfta fram hälsoaspekterna i det fortsatta arbetet.
Företagsgrupperna Stockholm	För att Stockholm ska utvecklas för att bli en ännu mer gångvänlig stad vill vi särskilt	Trafikkontoret håller med om att gångvägar till och från arbetet är

Lunda Företagsgrupp	betona vikten av bra gångvägar till och från arbetet.	viktiga.
Stadsbyggnadskontoret	Det vore önskvärt med förtydliganden om förhållningssätt vid intressekonflikter med andra prioriterade transportmedel.	Trafikkontoret håller med och ett arbete har påbörjats för att utveckla vägledning för hur sådana intressekonflikter ska hanteras.
Storstockholms Brandförsvär	Storstockholms Brandförsvär önskar att framkomligheten för brandförsvärets fordon uppmärksammas. Detta gäller vid eventuellt byggande av planskilda överfarter med begränsningar i höjded. Om det blir aktuellt att exempelvis bredda trottoarer utanför fasad till byggnader där brandförsvärets maskinstege är en förutsättning för nödutrymning, måste framkomlighet och tillgänglighet för brandförsvärets fordon beaktas.	Utryckningsfordons behov av framkomlighet tas upp i Framkomlighetsstrategin och trafikkontoret håller med om att utryckningsfordonens framkomlighetsbehov måste tas med i alla projekt.
Sveriges Åkeriföretag ABC	Det är viktigt att gångplanen inte inkräktar på godstransporternas möjlighet att leverera och hämta på alla olika adresser.	Godstransporternas tillgänglighet är en viktig prioritering. Trafikkontoret vill dock vara tydligt med att gångplanens åtgärder kan innebära att gods-transporternas tillgänglighet begränsas på vissa platser under vissa tider, men att dessas framkomlighet kommer att beaktas i enighet med inriktningsplanen "Strategisk inriktning för bättre leveranstrafik".
Fastighetskontoret	Förslag till åtgärder är bra. I den mån Fastighetskontoret äger fastigheter och lokaler utmed de planerade gångstråken är det viktigt med samverkan mellan förvaltningarna.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna och ser fram emot ett samarbete med fastighetskontoret och andra fastighetsägare i staden.
Järfälla Kommun, Nacka kommun	Det är positivt om samarbete sker i kommunövergripande frågor såsom t.ex. vägvisning.	Trafikkontoret håller med om att det är viktigt att samarbeta i dessa frågor och ser fram emot att utveckla formerna för detta tillsammans med berörda kommuner.
Sundbybergs stad	Sundbybergs stad och Stockholms stad behöver gemensamt arbeta fram hur kopplingar mellan Mariehäll/Annedal och Sundbybergs centrum, Solvalla och Rissne samt den framtida kopplingen mellan Rinkeby och Stora Ursvik kan utvecklas på bästa sätt enligt gångplanens principer.	
Skärholmens stadsdelsnämnd	En förutsättning för att stärka sammanhållningen i Stockholm och koppla samman stadens delar är att barriärer undanröjs. Trafikslaget gång är det viktigaste trafikslaget för att främja möten mellan människor. Därför är det glädjande att det kommer ett planeringsunderlag som tydliggör denna prioritering.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna.
HSO Stockholms stad	Vi anser att staden i undersökningar ska ha bakrundsvariabeln funktionsnedsättning, detta för att kunna ha möjlighet att göra specifika analyser. Exempelvis för att kunna se hur stor andel av personer med funktionsnedsättning som upplever sin utemiljö som bra och trygg.	Trafikkontoret tackar för synpunkten och vidarebefordrar den till stadens funktionshinderombudsman.

DHR Stockholmsavdelningen HSO Stockholms stad	När man hänvisar till olika undersökningar som visar hur mycket människor går så tar man inte med människor med olika funktionsnedsättningar eller att staden inte är fullt tillgänglig för de personer som har olika funktionsnedsättningar.	Tyvär saknas uppgifter om funktionsnedsättning i så gott som alla undersökningar som uppgifterna i gångplanen baserar sig på. Trafikkontoret håller med om att detta är en brist och tar med sig synpunkten i uppdateringen av planen i den mån det går att uppfylla önskemålet.
Fotgängarnas förening	Det råder stor obalans mellan infrastruktursatsningar för olika transportslag. I gångplanen satsas exempelvis endast 37 miljoner på gånginfrastruktur.	Eftersom gång är en del av de allra flesta av stadens projekt kommer det att göras fler investeringar i gånginfrastruktur än de som finns med i gångplanen. Flera av handlingsplanens åtgärder syftar till att ge gångtrafiken rätt prioritet i stadens samtliga projekt, genom att skapa verktyg för bedömning av fotgängares förutsättningar, och metoder för förbättringar.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Framkomlighetsstrategin är baserad på Stockholms översiktsplan där utgångspunkten är att det ska vara möjligt, ändrad skrivning: genom att stadsmiljön är tillgänglig, användbar och trygg att kunna röra sig i staden till fots eller med cykel och för personer med nedsatt rörelse och orienteringsförmåga.	Texten är hämtad direkt från översiktsplanen och kan därför inte ändras. Trafikkontoret vidarebefordrar synpunkten till stadsbyggnadskontoret, som har i uppdrag att uppdatera översiktsplanen.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Begreppet tillgänglighet bör finnas med som egen rubrik i likhet med de 7 rubriker som redan finns med ex. Trafiksäkerhet.	Planen uppdateras för att tydliggöra tillgänglighets-aspekten.
Lidingö Stad	Gångplanen nämner flera utvecklingsmöjligheter men nämner samtidigt att dessa gator och områden måste identifieras. Gångplanen får på detta sätt mer en karaktär av en strategi snarare än en plan. Planen bör peka ut exempelvis vilka områden och gator som på sikt kan bli gågator eller gångfartsområden.	Trafikkontoret håller med om att planen inte är detaljerad men ser planen som ett levande dokument och kommer att konkretisera handlingsplanens åtgärder under arbetets gång.

Stockholm idag – nulägesbeskrivning

Instans	Yttrande	Svar
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Vad planen inte inkluderar är problem i den befintliga trafiksituationen som barriäreffekter och otrygghet som buller och trafik skapar i gatuutrymmet, i synnerhet kring de större motorvägarna och lederna i ytterstaden.	Frågan om buller och barriäreffekter är aktuell i ett antal projekt, och kommer delvis att hanteras i en kommande revidering av översiktsplanen.
SLL Trafikförvaltningen	Om kollektivtrafiken ges goda förutsättningar i gaturummet gynnar detta även de gående, vilket leder till ökad andel gångtrafikanter. På motsvarande sätt ger goda förutsättningar för	Trafikkontoret delar förvaltningens synpunkter.

	gång-trafikanterna att fler bereds möjlighet att resa med kollektivtrafiken.	
SLL Trafikförvaltningen	Trafikförvaltningen planerar att under 2015 genomföra en resvaneundersökning bland invånarna i Stockholms län, vilket bör kunna bidra med relevant kunskap i det fortsatta arbetet. Trafikförvaltningen rekommenderar även Trafikkontoret att ta del av den nyligen sammanställda "Fakta om SL och länet 2013".	Trafikkontoret är med som en av parterna i undersökningen och räknar med att kunna dra stor nytta av resultaten.
SLL Trafikförvaltningen	I nulägesbeskrivningen berörs de olyckor som sker bland fotgängare. Trafikförvaltningen skulle vilja se en redovisning av var olyckorna sker, för att därigenom kunna få en bild av var åtgärder med koppling till kollektivtrafiken kan behöva genomföras.	Trafikkontoret delar gärna information om olyckor med Trafikförvaltningen.
Medborgare, Enskededalen	Vart är de flesta gående på väg? Enligt de resvaneundersökningar som med jämna mellanrum görs i Malmö är de vanligaste resorna till fots dem från hemmet till affären. Diskussion om denna kategori saknas.	Just nu finns inte ett tillförlitligt statistiskt underlag för att kunna svara på frågan. Under hösten 2015 kommer en mer omfattande RVU att göras i Stockholm. Det är dock rimligt att anta att inköpsresor kommer att bli den vanligaste fotresan även i Stockholm.
Medborgare, Enskededalen	Var finns kategorin barnfamiljer i planen? Resor från hemmet till dagis till jobbet och åter. Alternativt jobbet till dagis till affären till hemmet.	Tyvär finns barnfamiljer inte särredovisade i någon av de undersökningar som gångplanen baserar sig på. Trafikkontoret håller med om att detta är en brist.
Medborgare, Enskededalen	Varför saknas uppdelning mellan kvinnor och män? Från andra källor vet vi att det är skillnad på kvinnor och mäns resvanor.	Enligt de siffror som gångplanen baserar sig på (RVU2011/2012) skiljer sig inte kvinnor och mäns gångvanor åt i någon större utsträckning. De största skillnaderna mellan kvinnors och mäns resande gäller andelen bil- respektive kollektivtrafikresor. En förklaringsfaktor för dessa skillnader är att män som grupp har längre resväg än kvinnor som grupp.
HSO Stockholms stad	Det finns skäl att specifikt undersöka personer med funktionsnedsättning och gångvanor – inte minst för att identifiera hinder som annars inte skulle uppmärksammas, men också för att få en bredare kunskap om personer med funktionsnedsättningar och deras möjligheter att gå samt förflytta sig i staden.	Trafikkontoret håller med och hoppas att detta kan göras i framtiden.
Företagsgrupperna Stockholm Lunda Företagsgrupp	För gångtrafikanter är det idag inte bilarna som är farligast, det är cyklisterna. Cykelbanorna är smala och ibland svåra att se, och inte alltid ljusreglerade. Många cyklister uppträder dessutom i trafiken som om de alltid har förkörsrätt. Detta problem måste lösas för att vi ska få en säkrare	Enligt olycksstatistiken är det bilister som är farligast för fotgängare i Stockholm. Brister i infrastruktur för gående och cyklister gör dock ofta att fotgängare känner sig otrygga, vilket Trafikkontoret arbetar med.

	gångtrafik.	Flera av cykelplanens åtgärder har till syfte att separera och bredda ytorna för gång- och cykeltrafik, vilket är ett sätt att förbättra situationen för alla trafikslag.
--	-------------	---

Vad är ett gångvänligt Stockholm?

Instans	Yttrande	Svar
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	I en storstad som Stockholm, där gång- och cykelstråk ska delas av många olika människor med många olika behov, är det viktigt med så breda gång- och cykelstråk som möjligt och om möjligt att dessa separeras från varandra för att minska konflikterna i trafiken.	Trafikkontoret håller med.
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	För att personer med synnedsättning ska kunna orientera sig och känna sig trygga bör cykel och gångbanor avgränsas och helst separeras, både taktilt och visuellt.	Trafikkontoret håller med.
Synskadades Riksförbund Stockholms stad	Gångstråken bör vara tydligt separerade från övrig gatumiljö genom tydliga ljuskontrasterande och taktila markeringar. De ska vara enkla att se och känna med vit käpp, även vintertid.	Trafikkontorets målsättning är att gångytor ska vara tydligt separerade och orienterbara för personer med synnedsättning.
Synskadades Riksförbund Stockholms stad	Vi förutsätter att gångstråken alltid är tydligt separerade från cykel- och biltrafik.	
Kollektivtrafikant Stockholm Motormännens Riksförbund Farsta stadsdelsnämnd Bromma stadsdelsnämnd DHR Stockholmsavdelningen Skarpnäcks stadsdelsnämnd	Olika färdmedel bör så långt som möjligt separeras från varandra, detta gäller även separeringen mellan gående och cyklister. Separering bör prioriteras på platser där problemen med konflikter är påtagliga.	Trafikkontoret håller med.
Lidingö Stad	Gångplanen nämner barriärer som måste överbyggas, särskilt i ytterstaden. Detta är en viktig komponent för att öka gåendet.	Trafikkontoret håller med om att det är viktigt att överbygga eller minska barriärer på olika sätt för att skapa bättre gångvänlighet. Detta är också en av strategierna i översiktsplanen.
Farsta stadsdelsnämnd	I Farsta stadsdelsområde finns många mycket fina promenadstråk, men det finns också stora barriärer som försvårar användandet av gångstråken. Nynäsvägen, Magelungsvägen och järnvägen för att nämna några. Lösningar för att minska barriärerna skulle öka stadsdelsområdets attraktivitet.	
Föreningen Mariehäll	Mariehäll med de nya bostadsområdena Annedal och nu Linaberg m.fl. präglas av kraftiga barriärer för gående, den kraftigt trafikerade Bällstavägen delar stadsdelen i två halvvar. Tvärbanespåret utmed Karlsbodavägen stänger in de boende även om det finns en bra gångväg till Bällsta bro.	
Enskede-Årsta-Vantörs	Förvaltningen anser att det är av särskild vikt	

stadsdelsnämnd	att belysa de barriäreffekter som stora vägar och järnvägar innebär för de boende i många av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelar. Exempel är Örbyleden, Magelungsvägen med pendeltågsspåret, Nynäsvägen och Huddingevägen. Att ta fram strategier för att motverka dessa negativa effekter är viktigt för stadsdelen och för hela staden.	
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	Många områden i Stockholm är bristfälligt integrerade med sin omgivning. De fysiska barriärerna försvårar stockholmarnas möjligheter att mötas och ta sig till arbete, utbildning och aktiviteter.	Trafikkontoret håller med om att det är viktigt att överbygga eller minska barriärer på olika sätt för att skapa bättre gångvänlighet. Detta är också en av strategierna i översiktsplanen.
Bromma stadsdelsnämnd	Det är viktigt att söka motverka de barriäreffekter som orsakas av trafikleder och tunnelbana. Exempelvis genom överdäckningar.	
Bromma stadsdelsnämnd	Det är viktigt att minska språnget över vatten och anlägga fler gångbroar som kan binda ihop staden.	Trafikkontoret håller med. Broar blir dock barriärer för sjöfarten, och innebär stora kostnader, vilket betyder att de platser där en bro gör störst nytta måste väljas.
Kollektivtrafikant Stockholm	Den bästa vägen mellan två punkter går ofta genom en tunnelbanestation. Åtgärder bör vidtas som underlättar för gående att utnyttja sådana passager, utan att hindras av exempelvis stängda spärrar.	Detta ligger utanför trafikkontorets verksamhetsområde.
Bromma stadsdelsnämnd	Över livligt trafikerade vägar bör gångbroar, som är trivsammare än gångtunnlar anläggas för gående.	Trafikkontoret håller med, förutsatt att en gångbro som alla kan använda går att anlägga. Broar innebär stora kostnader vilket innebär att trafikkontoret måste välja ut de platser där de skulle göra störst nytta. I vissa fall kan det vara lämpligt att minska barriären på annat sätt, till exempel genom att omvandla trafikleder till stadsgator.
SLL Trafikförvaltningen	Det finns säkerhetsmässiga aspekter på hur gångstråk planeras i förhållande till spåranläggningar. Trafikförvaltningen har inte rådighet över alla faktorer som påverkar säkerheten, utan behöver arbeta tillsammans med kommunerna för att minska personolyckorna vid spåranläggningar. För nya områden/utvecklingsprojekt i närheten av spåranläggningar måste gångvägar planeras så att fotgängare inte lockas att gena över spåren. Av samma skäl behöver befintliga gångvägar ses över så att de till exempel håller en god standard beträffande snöröjning och belysning.	Trafikkontoret håller med om att gångvägar ska vara säkra. Alla berörda aktörer behöver samarbeta kring riktlinjer för säkerhet kring spåranläggningar.
DHR Stockholmsavdelningen	Det är viktigt att det inte står hinder på gångbanan så som skyltar, cyklar, konstverk, uteserveringar mm.	Gångbanan ska innehålla mängder av funktioner, som ska utformas så att den är tillgänglig och användbar för alla.

Svenska Bostäder	Om vägar över tomtmark görs mer synliga och publika kan det leda till ökat slitage och därmed ökat underhållsbehov för fastighetsägarna. Det kan finnas skäl att överväga om kommunen ska ta över skötselansvaret från fastighetsägarna när det gäller flitigt nyttjade gångstråk. Omvänt kan det finnas kommunal mark i anslutning till tomtmark där skötselansvaret med fördel skulle kunna gå över till fastighetsägare. Dessa gränsdragnings-frågor bör behandlas i samband med åtgärd 1 i handlingsplanen.	Denna fråga är viktig och kommer att behandlas från fall till fall.
Fastighetsägarna Stockholm	Synliggörandet av genvägar är en mycket god idé när det handlar om kommersiella stråk där butiker, caféer, restauranger etc. är lokaliserade. Det är däremot inte önskvärt om det handlar om gårdar i områden av mer bostadskaraktär, då det snarare aktualiserar problematiken med semioffentliga/privata rum i stadsbilden och skapar otrygghet. Denna punkt i texten behöver förtydligas.	Detta är ett arbete som kommer att bedrivas tillsammans med berörda fastighetsägare och kommer att behandlas från fall till fall.
Medborgare, Enskededalen	Mycket bra i planen. Att analysera möjligheterna till att gå gent t.ex. Ett tips är att använda servitutsmöjligheterna.	Trafikkontoret tackar för informationen.
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd	Ur ett barnperspektiv är sammanhängande, trevliga och trygga gång- och cykelstråk en viktig förutsättning för barns och ungas rörelsefrihet. Genom att behålla, förstärka och skapa sammanhängande gångstråk mellan områden, funktioner och bebyggelse stärks möjligheterna att på egen hand ta sig till skola eller arbete, vänner och fritidsaktiviteter.	Gångplanen kompletteras med text om barnperspektivet. Frågan behandlas även utförligare i ett kommande dokument från trafikkontoret som handlar om säkra skolvägar.
Stadsbyggnadskontoret Södermalms stadsdelsnämnd Idrottsförvaltningen Medborgare i Enskededalen	Barnperspektivet bör lyftas fram i planen, bland annat med en beskrivning om hur barn kan ta sig tryggt till sina målpunkter.	
Farsta stadsdelsnämnd	I förslaget nämns bland annat lokala trygghetsvandringar som ett sätt att få fler att våga gå i gång- och parkmiljöer genom att otrygga platser identifieras. Det kan i många fall vara så, men till trygghetsmöten kommer sällan unga personer som rör sig ute på kvällar och helger. Formen för trygghetsmöten bör förändras och ett förslag är att de istället kan ske via digitala medier.	Det är en viktig aspekt och hur staden involverar ungdomar behöver utvecklas på flera områden.
Synskadades Riksförbund Stockholms stad HSO Stockholms stad	Gångplanen bör innehålla ett särskilt avsnitt om tillgänglighet för att visa på vikten av ett Stockholm för alla.	Planen kompletteras för att tydligare lyfta vikten av en tillgänglig utomhusmiljö.
Södermalms stadsdelsnämnd Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Tillgänglighetsaspekterna med avseende på personer med funktionsnedsättningar bör tydligare lyftas in i Gångplanen.	
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd	Tillgängliga och trygga gångvägar är avgörande för äldre och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen ser att nyckelordet <i>Kunna</i> innefattar stadens	

	tillgänglighetsarbete genom målbilden om att gångstråk ska vara fysiskt möjliga att använda för alla. Trots detta anser förvaltningen att Gångplanen bör uppmärksamma framkomligheten för funktionsnedsatta på ett tydligare sätt.	
Stadsbyggnadskontoret	Kontoret anser att det vore bra att identifiera och kartlägga ett sammanhängande gångnät ur olika funktioner t.ex. funktionella, rekreativa och kopplingar till kollektivtrafiken efter som detta saknas idag.	Trafikkontoret håller med om att det bör göras, men har inte resurser att göra det för hela staden. Frågan bör arbetas in i stora projekt och även beröras i de mindre projekten.
Bromma stadsdelsnämnd	Större uppmärksamhet och analys bör ägnas åt den försämrade framkomligheten som snö- och isbeläggning på gångbanorna utgör för gångtrafikanterna vintertid.	Trafikkontoret håller med och kommer att arbeta vidare med detta inom bland annat arbetet med jämställd snöröjning.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	En förutsättning för att stimulera gåendet är att snöröjningen och halkbekämpningen på gångvägar förbättras.	
HSO Stockholms stad	Det är bra med fokus på äldre och personer med funktionsnedsättning vid snöröjningen. Det finns skäl att fördjupa detta arbete. Snöröjning är för många en avgörande faktor för att kunna ta sig runt vintertid.	
Farsta stadsdelsnämnd	Andelen gående i ytterstaden skulle öka betydligt om det fanns fler tydliga och trevliga stråk både in mot staden och på tvären i söderort. För att få en större andel gående i ytterstaden är det viktigt att göra det mer lockande att gå längre sträckor och skapa målpunkter längs vägen.	Syftet med åtgärd 1, "Förbättra gångvänligheten på ett antal stråk med hög potential", är att förbättra gångvänligheten på långa stråk som kopplar ihop målpunkter och kollektivtrafik-hållplatser i flera stadsdelar. Trafikkontoret välkomnar en diskussion med stadsdels-förvaltningarna i söderort om ytterligare intressanta stråk.
Bromma stadsdelsnämnd	En förutsättning för att nå målet om en ökad andel resor till fots är att den fysiska miljön utformas utifrån de gåendes behov och att gångperspektivet finns med hela vägen.	Trafikkontoret håller med.
Fotgängarnas förening	Den viktigaste faktorn som påverkar vår benägenhet att gå, är om den byggda miljön är tät och gångvänlig. Stockholms stad bör därför inom all fysisk planering redovisa om projektet stimulerar till ökat gående eller inte.	Trafikkontoret håller med.
Fastighetsägarna Stockholm	Fastighetsägarna vill särskilt understryka betydelsen av förtätning och funktionsblandning för människors lust att ta en promenad istället för ett alternativt färdmedel.	
Stadsbyggnadskontoret	En viktig utvecklingspotential är att skapa "gröna promenader" - gröna och promenadvänliga stråk som knyter samman viktiga platser. Detta är ett bra sätt att öka attraktiviteten och locka fler att gå i innerstaden mellan vardagens platser. Även i ytterstaden behövs det utvecklas gröna promenader som knyter samman stadsdelar med varandra.	Trafikkontoret håller med om att det är viktigt med gångvänliga stråk.
Fastighetsägarna Stockholm	Det är viktigt att arbeta med kopplingar	Tanken är att investeringar inom

	mellan områden i ytterstaden för att skapa mer attraktion utanför innerstaden. Här efterlyses konkreta förslag för hur detta ska implementeras.	arbetet med stadsutvecklingsområden ska kombineras med åtgärder från trafikkontoret för att skapa kopplingar mellan områden.
Fotgängarnas förening	Att öka säkerheten för de oskyddade trafikanterna borde vara en självklarhet. Hastighetssänkande upphöjning av fotgängarpassager borde tillämpas i större utsträckning.	Trafikkontoret håller med om att hastighetsäkning är viktigt för att öka trafiksäkerheten och arbetar bland annat med frågan genom att ta fram hastighetsplaner.
Fotgängarnas förening	Om Stockholm stad vill skapa en trafiksäkrare miljö, i synnerhet för stadens barn, måste 30km/h införas som maxhastighet i staden.	
Bromma stadsdelsnämnd	Den mest effektiva åtgärden för att skapa goda miljöer för fotgängare i gaturummet är sänkta hastigheter. Platser där gående korsar bilvägar eller på annat sätt kommer i kontakt med annan trafik bör uppmärksammas genom skyltning eller annan markering.	
Stadsbyggnadskontoret	Det är viktigt att identifiera stråk som har potential att bli viktiga promenadstråk i framtiden så att nya förbättrade stråk kan skapas i rätt lägen.	Trafikkontoret ser fram emot att samverka med Stadsbyggnadskontoret i detta arbete.
Fastighetsägarna Stockholm	Dokumentet omfattar endast stadsutvecklingsprojekt i den befintliga staden. Det vore önskvärt att också täcka in målbilden även vid nyexploatering.	Målet är att samverka över förvaltningsgränserna för att gemensamt skapa en gångvänlig miljö vid nybyggnad.
Fastighetsägarna Stockholm	När det gäller platser där "inbyggda" trygghetsskapande kvaliteter som funktionsblandning brister efterlyses åtgärdsförslag för att också involvera detta arbete vid nyexploatering.	Målet är att samverka över förvaltningsgränserna för att gemensamt skapa en gångvänlig miljö vid nybyggnad.
Lidingö Stad	Det forskningsprojekt som pågår där utformningsprinciper för platser där gång och cykelflödet korsar varandra välkomnas och skulle även kunna användas av Lidingö stad.	Trafikkontoret delar gärna med sig av resultatet när det är färdigt.
Medborgare, Enskededalen	Var finns hänvisning till den utredning som Gehls arkitekter gjorde för ett antal år sedan om hur attraktiviteten för gående skulle kunna öka i Stockholms City? Har den använts? Den finns inte med i notapparaten	Rapporten som sådan har inte använts, men de principer den (versionen från 2005) bygger på är mycket lika Framkomlighetsstrategins principer.
Motormännens Riksförbund	Det är viktigt med en bra framkomlighet för bilen i staden, men bilen måste inte nödvändigtvis ha tillgänglighet på varje gata. Därför skulle det vara intressant att på vissa gator genomföra försöksverksamhet med omvandling till gågata som sedan utvärderas innan försöket eventuellt permanentas.	Under sommaren 2015 kommer ett pilotförsök med gågata på Swedenborgsgatan på Södermalm att genomföras.
Motormännens Riksförbund	Om möjligheterna att äga och använda bil i Stockholm kraftigt försämras kommer också stadens attraktivitet minska radikalt.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.

Handlingsplan

Allmänt om handlingsplanen och åtgärder som saknas

Instans	Yttrande	Svar
Medborgare, Tensta	En översyn av belysningen bör göras i stadsdelen, då den på flertalet ställen är bristfällig och/eller trasig. På Tensta Allé finns två övergångsställen men då det inte finns belysning är det svårt att bli sedd som fotgängare.	Synpunkten har lämnats till ansvarig områdesplanerare.
Medborgare, Enskededalen	Belysning skall riktas in på marken där fötterna sätts för att gynna gående.	Belysningen fyller flera funktioner men trafikkontoret håller med om att det är viktigt att man ser var man sätter fötterna.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	För att uppnå en säkrare och tryggare stadsmiljö måste belysning med bländfria armaturer ingå i planen.	Bländfria armaturer ingår i stadens arbete.
Företagsgrupperna Stockholm	Det är viktigt att gångbanor i företagsområden görs så korta som möjligt och är trevliga och säkra.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna.
Företagsgrupperna Stockholm	Utgångarna från tåg- och T-banestationer skall planeras så att de förkortar gångvägarna.	
Medborgare, Hammarbyhöjden	Kopplingarna mellan Hammarbyhöjden och Hammarby Sjöstad är mycket bristfälliga. Även kopplingen mellan Hammarbyhöjden och tyngdpunkten Gullmarsplan behöver förbättras avsevärt. Handlingsplanen bör kompletteras med en åtgärd om att förbättra kopplingen mellan stadsdelarna.	I arbetet med program för Hammarbyhöjden-Björkhagen ingår att förbättra kopplingar mellan stadsdelarna.
Företagsgrupperna Stockholm Lunda Företagsgrupp	Det är viktigt att ta reda på vilka vägar som är eller skulle vara bra för personalen i våra företagsområden. Här kan Företagsgrupperna, som finns i de flesta företagsområden hjälpa till, genom att fråga vår personal via mail.	Trafikkontoret tar gärna en diskussion om detta längre fram.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	En förändrad gatumaktordning borde enligt rådet också ifrågasätta normen för ytfördelningen av gatumåtten och signalsystemens tidsintervaller för att prioritera upp gåendet.	Frågor om avvägningar mellan olika trafikslag tas upp i framkomlighetsstrategin och måste behandlas från plats till plats. Detta gäller både fördelningen av gatuutrymmet och av gröntiden i trafiksignalerna.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Gångbanorna är underordnade i status där uteserveringar tar allmänna ytor i anspråk, bristande skötsel av ytorna invid gångstråken där tillfälliga upplag, uppställningar eller kvistar och grenar inkräktar på de gåendes utrymme. Här föreslår rådet en översyn av tillsynsmöjligheterna, parkeringsvakternas befogenheter att ta tillvara de gåendes intressen borde undersökas.	Trafikkontoret håller med om att det vore intressant att se över tillsynsmöjligheterna. Parkeringsvakternas tid ska dock inte användas för detta.
Farsta stadsdelsnämnd	Ett stort hinder för tillgänglighet och	Trafikkontoret hanterar varje

	framkomlighet är florän av gatmöblering och markupplätelser på gångbanor. Särskilt dåligt avgränsade uteserveringar gör att gångtrafiken får problem. Inte minst för personer med olika former av funktionsnedsättning. Tillsynen av upplätelser måste bli bättre.	ansökan om upplåtelse utifrån platsens förutsättningar, med fokus på tillgänglighets- och framkomlighetsaspekter. Kontoret arbetar strukturerat med uppföljning av givna upplätelser.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Gångplanen har inga specifika lösningar som gäller bredden på de befintliga gångytorna som på många ställen i ytterstaden är bristfällig genom obefintliga eller smala trottoarer.	Gångplanens åtgärder fokuserar på de stråk där flest människor går, vilket innebär att lokalgator oftast inte berörs.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Planen tar inte upp de konkreta åtgärder som krävs för att höja gångtrafikanternas status rent generellt.	Syftet med planen är att öka kunskapsnivån kring fotgängares behov och att skapa verktyg för att ge gående rätt prioritet i alla projekt. Förslag till konkreta åtgärder tas gärna emot.
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	Kostnaderna för de olika åtgärderna finns i förslaget. Dock saknas en specificering för vilken förvaltning som ska stå för kostnaderna.	De kostnader som anges i planen är medel från trafikkontoret.
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	Förvaltningen förutsätter att extra medel tilldelas i de projekt där åtgärdsförslagen inkluderar stadsdelsnämndens medverkan och som innebär kostnader utöver ordinarie verksamhet.	
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Medborgare, Enskededalen	Handlingsplanen bör kompletteras med information om när de olika åtgärderna ska genomföras.	Samtliga åtgärder kommer att genomföras under åren 2015-2020.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Rådet anser att projekten bör förankras i den lokala miljön så att fler studier av gällande förutsättningar och problem föregår markplaneringen.	Trafikkontoret håller med om att detta är viktigt.
Medborgare, Enskededalen	Var flitig med att göra konsekvensanalyser. Vilka konsekvenser har denna åtgärd för barnen i området, för bilister, för kvinnor, för män...	Trafikkontoret tackar för synpunkten.
Jernhusen	En viktig punkt som saknas i handlingsplanen är att gångflödes-prognoser på kort och lång sikt bör tas fram, så att staden och stadens övriga aktörer kan arbeta förebyggande med att utveckla gaturummen i samarbete. Även handelsanalyser bör utföras tillsammans med stadens aktörer för att utreda var gång- och handelsstråk bäst bör utvecklas och prioriteras.	Trafikkontoret håller med om att gångflödesprognoser vore intressant och tar med det i arbetet med åtgärd 5 i handlingsplanen.
Bromma stadsdelsnämnd	Förvaltningen vill framhålla vikten av att lokalisera stråk, som sammanbinder stadsdelarnas viktiga start och målpunkter, och att det ska vara lätt att ta sig fram för personer med olika funktionsnedsättningar.	Trafikkontoret håller med.

Synskadades Riksförbund Stockholms stad Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Det är viktigt att övergångsställen vid korsande gator följer den så kallade stockholmmodellen, som omnämns i programmet Stockholm, en stad för alla.	
Synskadades Riksförbund Stockholms stad Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Det är viktigt att gångpassager med avsaknad av tydliga kanter som avskiljer gångbanorna från bil- och cykelväg inte används. Taktila varningsplattor som ett sätt att markera bil- eller cykelväg är ett alltför osäkert alternativ ur trygghets- och trafiksäkerhetssynpunkt.	Trafikkontoret bygger dessa så kallade genomgående gångbanor för att prioritera gående och underlätta för personer med rörelse-nedsättning. Bilister har väjningsplikt mot gående vid genomgående gångbanor.
Synskadades Riksförbund Stockholms stad	Det är viktigt att övergångsställen så långt som möjligt är bevakade.	Framkomligheten för alla trafikantgrupper, även gående, begränsas om alla övergångsställen signalregleras.
Synskadades Riksförbund Stockholms stad Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Det är bra om den nya typen av ljud- och vibreringssignal som testades av Stockholms stad i projektform 2012 används genomgående.	Trafikkontoret kommer att använda dessa i samtliga nya anläggningar.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Över torg och öppna ytor ska det finnas ledstråk som är gemensamt utformade över staden och därigenom lätt att känna igen var man befinner sig.	Ledstråk ska finnas över öppna ytor enligt gällande lagstiftning. Arbete pågår med att ta fram principer för ledstråk. Ett antal ledstråk över torgytor har byggts de senaste åren.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Götgatans utformning idag är ett exempel på osorterade trafikflöden som inte är bra med följden att ingen trafikant är säker. En lösning vore att lägga cykelfilen i mitten av gatan och ha en kontrastrik visuell och taktill separering.	Trafikkontoret håller med om att Götgatans nuvarande utformning inte är tillgänglig för alla och en ombyggnad av gatan är planerad.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Nivåskillnader vid trappor, avsatser mm. Måste märkas ut både taktilt och visuellt.	Detta ingår i trafikkontorets arbete.
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms statsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd Motormännens Riksförbund	Satsningar på gångbanor bör ske i samverkan och parallellt med utvecklingen av cykelvägnätet, för att underlätta samordningen mellan trafikslagen och förtydliga målkonflikter och prioriteringsordningar. Även samverkan med Trafikverket är angeläget eftersom de råder över de statliga vägarna och järnvägarna som också påverkas av Gångplanens intentioner.	Trafikkontoret håller med.
Älvsjö stadsdelsnämnd	En viktig fråga som saknas i gångplanen är behovet av att förbättra för skolbarn som ofta går till sin skola. Trafikkontoret arbetar med trafiksäkerhet runt skolor på ett bra sätt, det arbetet skulle kunna utökas och även lyftas fram i gångplanen.	Trafikkontoret hänvisar till kommande plan för säkra skolvägar.
Föreningen Mariehäll	Mariehällsskolan i Annedalsområdet har ökat behovet av säker skolväg. Många skolbarn kommer gående och måste passera Bällstavägen och Tappvägen. De signalerade övergångställena skulle behöva förlängd gröntid.	Synpunkten har lämnats till ansvarig områdesplanerare.
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	Barnens trafikmiljö bör lyftas ytterligare genom att lägga till en åtgärd om detta i handlingsplanen	Trafikkontoret hänvisar till kommande plan för säkra skolvägar.

Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd	Förvaltningen ser fram emot att arbeta tillsammans med bland annat trafikkontoret för att skapa attraktiva gångstråk i det offentliga rummet, genom både park och gatumiljöer. Förvaltningen ser gärna att gångstråken går genom parker och förbinder dem med varandra i stadsväven.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna och ser fram emot samverkan.
Exploateringskontoret	Kontoret ställer gärna upp med kompetens för att hjälpa till med åtgärderna som listas i planen.	
Fastighetskontoret	Genom samverkan kring de övergripande stråken kan vi hjälpa till med att göra platser befolkade och innehållsrika, trygga och tillgängliga.	
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	Insatser i ytterstaden ska prioriteras, eftersom utmaningen att öka gångresorna där är störst.	Trafikkontoret håller med om att insatser i ytterstaden är viktiga.
Föreningen Mariehäll	Föreningen Mariehäll föreslår ett antal åtgärder för att förbättra gångvänligheten och tillgängligheten till kollektivtrafik och närservice. Exempelvis föreslås fler öppningar i bullerplanket vid Ulvsundavägen för att tillgängliggöra både busshållplatser och gångväg till Bromma Blocks.	Synpunkterna har skickats vidare till ansvarig områdesplanerare.
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	Den sedan tidigare planerade gångbron över Nynäsvägen – mellan Tele2 Arena och Blåsut bör byggas snarast. Denna gångbros förverkligande kan inte vänta på att Slakthusområdet bebyggs utan den behövs redan idag.	
Nacka kommun	Ett exempel på en sträcka där konflikter uppstår på grund av att det är trångt, är längs det regionala cykelstråket mellan Henriksdal och Slussen, längs Stadsgårdsleden. Genom att bredda stråket förbättras förutsättningarna både för fotgängare och cyklister som även kan leda till att fler använder stråket.	Synpunkten har skickats vidare till ansvarig områdesplanerare.
Medborgare, Enskededalen	Särredovisa män och kvinnor i alla frågor.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.

Åtgärd 1 – Förbättra gångvänligheten på ett antal stråk med hög potential

Instans	Yttrande	Svar
Skärholmens stadsdelsnämnd	Förvaltningen anser att det bör utredas om det prioriterade stråket Fruängen-Ålvsjö-Hagsätra bör kompletteras med Bredäng. Fruängen växer snabbt och intresset för bostadsbyggnation i det intilliggande Bredäng växer. Möjligheten att gå eller cykla till pendeltåg kan förväntas vara en viktig tillgänglighetsfråga för skärholmsborna i framtiden.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna och tar med dem i det fortsatta arbetet med planen.

Älvsjö stadsdelsnämnd	Förvaltningen är positiv till att Älvsjö finns med i ett av de strategiskt viktiga stråken, men har ett förslag på en förändring. Gångplanen föreslår Fruängen-Älvsjö-Hagsätra. Förvaltningen föreslår i stället stråket Telefonplan-Älvsjö-Hagsätra. Med det föreslagna stråket finns goda möjligheter för resenärer att själva ta sig till fots till två alternativa tunnelbane-stationer när det inträffar trafikstörningar inom pendeltågstrafiken vid Älvsjö station.	
Huddinge Kommun	Huddinge kommun ser fram emot ett gott samarbete med Stockholm för att förbättra kopplingarna mellan kommunerna i pilotprojektet Fruängen-Älvsjö-Hagsätra samt i kopplingar som pekats ut i Huddinge Kommuns översiktsplan.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna och tar med dem i det fortsatta arbetet med planen.
Skärholmens stadsdelsnämnd	Gångvägen mellan Skärholmen Centrum och Kungens kurva bör göras till ett prioriterat stråk. Den ska vara trygg, trevlig och enkel att använda som ett alternativ till kollektivtrafik.	
Föreningen Mariehäll	Föreningen föreslår ett stråk mellan Mariehäll-Duvbo-Rissne-Ursvik.	
Lidingö Stad	Utvecklingsstråket Norra Djurgårdsstaden-Brommaplan välkomnas då det även kommer Lidingöborna till gagn.	
Kungsholmens stadsdelsnämnd	För Kungsholmens del är det viktigt att värna och utveckla de fantastiska gröna stråk som finns i och med strandpromenaderna runt hela Kungsholmen och Essingeöarna. Även Kungsholmens inre parkstråk Rålbhovsparken-Fredhällsparken-Kristinebergs strandpark är en viktig koppling att värna.	Trafikkontoret håller med.
Kungsholmens stadsdelsnämnd	Kungsholmen har flera stora barriärer i och med Essingeleden och Drottningholmsvägen, som begränsar tillgängligheten och gångbarheten mellan stadsdelar. Exempel-vis behöver kopplingarna mellan södra och norra Kungsholmen förbättras och dagens gång- och cykelväg mellan Essingeöarna behöver bli mer tillgänglig och trafiksäker.	Synpunkten har skickats till ansvarig områdesplanerare.
Östermalms stadsdelsnämnd	För Östermalms del är det viktigt att värna och utveckla de fantastiska gröna gångstråk som finns i och med esplanaderna Karlavägen, Valhallavägen, Narvavägen och Strandvägen. När det gäller Norra Djurgårdsstaden är det enligt förvaltningen viktigt att såväl utvecklingsområdet, som det äldre området Hjorthagen, får goda gångförbindelser till varandra och in mot övriga staden.	Synpunkterna har skickats vidare till projektet Norra Djurgårdsstaden samt ansvarig områdesplanerare.

Normalms stadsdelsnämnd	För Norrmalms del är det viktigt att förbinda parkerna med gröna stråk i gatumiljö för att på så sätt skapa fler gröna attraktiva gångförbindelser. När det gäller Hagastaden är kopplingen mot Vasastaden och Solna av stor vikt samt gångbarheten till Bellevue, Hagaparken och Albano.	Synpunkten har skickats till ansvarig områdesplanerare.
Fastighetskontoret	Genom samverkan kring de övergripande stråken kan vi hjälpa till med att göra platser befolkade och innehållsrika, trygga och tillgängliga.	Trafikkontoret håller med och tackar för synpunkten.
Stadsbyggnadskontoret	Stadsbyggnadskontoret är positivt till förslaget och deltar gärna i arbetet.	Trafikkontoret tackar för synpunkten och ser fram emot samverkan framöver.
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	Flera av de utpekade stråken är utsatta för höga trafikbullernivåer och höga halter av luftföroreningar. Dessa aspekter bör beaktas så långt som möjligt i den fortsatta utformningen av stråken som pekas ut i gångplanen. Möjligheten att skärma av gångstråken från trafikbuller och luftföroreningar bör undersökas och om detta inte är möjligt bör alternativa sträckor utredas. Vid utvecklingen av stråken deltar gärna Miljöförvaltningen med sin kompetens inom trafikbuller- och luftföroreningsområdet.	Trafikkontoret håller med men anser även att det är viktigt att tackla buller vid källan.
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	Gångstråket Hornstull-Telefonplan löper till stora delar längs E4an. Trafiken skapar otrevliga miljöer i den närliggande omgivningen längs sträckan med mycket buller och avgaser. Vidare är stadsdelsområdet relativt kuperat samt att många planprojekt för närvarande planeras i området Västberga och Midsommarkransen. För att göra sträckan Liljeholmen-Midsommarkransen gångvänlig krävs stora åtgärder och förändringar i stadsbilden, något som inte är möjligt att uppnå till år 2020.	Sträckningen i kartan är illustrativ och det är inte tänkt att gångstråket ska följa E4an. Tanken är inte heller att åtgärda hela stråken fram till 2020 utan att förbättringar skall ske i tre pilotprojekt som omfattar delar av de stråk som beskrivs i planen.
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	Förvaltningen ser positivt på att Spånga-Kista-Helenelund kan komma att ingå i pilotprojektet. Förvaltningen framhåller vikten av att sträckan blir trygg, tillgänglig för alla och förses med tillgänglighetsanpassade bänkar för återhämtning.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.
HSO Stockholm	Gångtillgängligheten mellan den ena och andra sidan av järnvägsspåren mitt i centrala Stockholm är inte bra, särskilt inte för personer med funktionsnedsättning. Den delar på ett oacceptabelt sätt den viktiga centrala delen av Stockholm i två avskilda delar. En åtgärd vore att en gång under spåren byggs västerut mynnande åt Kungsholms hållet så att tunnelbane- och pendeltågsresenärer, utan hinder kan gå till	Trafikkontoret tackar för synpunkten.

	Kungsholmen.	
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	En åtgärd för att göra stråk mer attraktiva är att plantera träd och buskar som vindskydd på utsatta sträckor.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.
Motormännens Riksförbund	Det är viktigt att det finns nivåfria passager på lämpliga ställen för synskadade och rörelsehindrade.	Trafikkontoret håller med.

Åtgärd 2 – Förbättra rekreationsstråk

Instans	Yttrande	Svar
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	Rådet ser en fara i att planen blir för generell och önskar att den tydligt ska medge platsspecifika lösningar för att inte rekreationsstråk ska bli allt för enhetligt utformade.	Trafikkontoret håller med om att lösningar ska vara platsspecifika.
Skärholmens stadsdelsnämnd	Sträckan längs Mälaren, från Vårberg i Skärholmen via Mälarhöjden, Aspudden – Gröndal bör stärkas. Skärholmens stadsdelsnämnd har det senaste åren fattat beslut om att förlänga belysningen längs sträckan i Skärholmens stadsdelsnämndsområde, för att genom belysning knyta ihop Bredäng med Mälarhöjden. Det vore positivt med satsningar längs andra delar av sträckan för att göra stråket tydligt, tryggt och vackert och som det står, utan fotgängarmässiga glapp och barriärer. En gemensam satsning på just skyltning av stråket förväntas höja attraktiviteten. Förvaltningen föreslår denna sträcka som pilotprojekt eftersom det här finns både fysiska och sociala barriärer att överbygga, samt ett vackert och populärt stråk att förvalta. Möjligheten att samarbeta med Huddinge kommun som tar vid efter Vårberg bör i så fall utredas.	Trafikkontoret kommer att beakta synpunkten i det fortsatta arbetet med rekreationsstråk.
Skärholmens stadsdelsnämnd	Vid förbättring av rekreationsstråket Vårberg-Gröndal bör riktade insatser göras längs Petterbergsvägen. Denna sträcka utgör en barriär för fotgängare och cyklister och skär av strandpromenaden i Sätra naturreservat från strandpromenaden vidare in mot Vinterviken och Gröndal.	
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd	I arbetet med rekreationsstråken har, enligt förvaltningen, de lokala parkplanerna en viktig roll att klargöra sammanhängande parkstråk och visa på hur de kan stärkas.	Trafikkontoret håller med.
Stadsbyggnadskontoret	Stadsbyggnadskontoret deltar gärna i diskussionen kring vilka stråk som väljs ut.	Trafikkontoret ser fram emot samverkan i frågan.
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	Trafikbuller är en viktig hälsoaspekt att ta hänsyn till, särskilt i de så kallade "tysta områdena". Flera rekreationsstråk i	Trafikkontoret tackar för synpunkten.

	Stockholm är idag trafikstörda som exempelvis stråket runt Kungsholmen som är trafikstört från ett flertal anslutande broar. Stråkets rekreativvärde skulle exempelvis kunna öka betydligt genom att bullerdämpa räckena på anslutande broar. Vid utvecklingen av stråken deltar gärna Miljöförvaltningen med sin kompetens inom trafikbuller- och luftföroreningsområdet.	
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	Kajer och strandplatser i vatten nära miljöer måste byggas tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar.	Trafikkontoret håller med.

Åtgärd 3 – Genomföra kampanjen "Klara – Färdiga – Gå!"

Instans	Yttrande	Svar
Skärholmens stadsdelsnämnd	Kampanjen är mycket spännande och förvaltningen ser fram emot att samarbeta om synpunkter inkommer inom vårt stadsdelsnämndsområde.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.
Kungsholmens stadsdelsnämnd Östermalms stadsdelsnämnd Norrmalms stadsdelsnämnd	Förvaltningen är positiv till åtgärden men efterfrågar tydliga instruktioner för hur och när kampanjen ska genomföras.	Synpunkterna tas med i det fortsatta arbetet.
Älvsjö stadsdelsnämnd	Förvaltningen anser att möjligheten att lämna in synpunkter inte ska begränsas till en viss tid. Medborgarna kan självklart alltid skicka synpunkter, men kan behöva uppmuntras att göra det vid fler tillfällen.	
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	Det är viktigt att påpeka att den kortaste vägen inte alltid är den lättaste. Förvaltningen anser att hänsyn även måste tas till områdets fysiska struktur och förutsättningar, så att fler aspekter spelar in än enbart underlättandet av framkomst på de kortaste vägarna när beslut tas om vart åtgärder ska genomföras.	
Idrottsförvaltningen	Åtgärden skulle kunna kompletteras med en informationskampanj om de hälsovinster som finns med att välja gång som transportmedel. Idrottsförvaltningen bidrar gärna med kunskap och kompetens vid en sådan kampanj.	
Fastighetsägarna Stockholm	Det är positivt att medborgare med lokalkännedom involveras, men det är viktigt att även involvera lokala fastighetsägare i arbetet.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.

Åtgärd 4 – Utveckla ett vägvisningssystem för fotgängare

Instans	Yttrande	Svar
Företagsgrupperna Stockholm Lunda Företagsgrupp	Skyllning på stationerna är idag undermålig för besökare till företagsområden. Dessa kan med enkla och pedagogiska medel göras tydligare.	Synpunkten har skickats till Trafikförvaltningen.
SLL Trafikförvaltningen Älvsjö stadsdelsnämnd Kollektivtrafikant Stockholm	Det finns behov av bra vägvisning till kollektivtrafiken.	Trafikkontoret håller med. Kollektivtrafiken kommer att ingå som målpunkter i

		vägvisningssystemet.
Företagsgrupperna Stockholm Lunda Företagsgrupp	MTR har en app som tar fram lokalkartor för områdena runt sina hållplatser. Dessa bör utvidgas till att omfatta närliggande företagsområden. Appen borde också utvecklas så att en gångväg prickas in på kartan till den adress man skall besöka.	Trafikkontoret föreslår att Företagsgrupperna skickar synpunkten till MTR.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	En konkret åtgärd i vägvisnings-systemet skulle vara att också ange tidsåtgång som komplement till km-mått för promenader.	Trafikkontoret tar med sig frågan i det fortsatta arbetet.
Stadsbyggnadskontoret	Stadsbyggnadskontoret bör vara del i diskussionerna kring viktiga målpunkter och sträckor. Arbetet har även koppling till hur vi utvecklar staden, vilka stråk som blir prioriterade i områdesplaneringen.	Trafikkontoret håller med och ser fram emot samverkan med stadsbyggnadskontoret i dessa frågor.
Trafiknämndens råd för funktionshinderfrågor	För att underlätta för fotgängare med kognitiva begränsningar genom att ha skyltar som utöver text ger vägvisning genom olika symboler eller färgsättningar.	Trafikkontoret tar med sig frågan i det fortsatta arbetet.
HSO Stockholm	Det bör framkomma att ett vägvisningssystem ska vara tillgängligt för personer med funktionsnedsättning, exempelvis med synnedsättning.	Trafikkontoret håller med och tar med i frågan i det fortsatta arbetet.
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	En förutsättning bör vara att personer oavsett förkunskaper i det svenska språket kan ta till sig informationen. Om vägvisningssystemet även ska innefatta tryckt information är det viktigt att materialet även finns på språk som talas av boende i staden med utländsk härkomst.	Trafikkontoret tar med sig frågan i det fortsatta arbetet.
Skärholmens stadsdelsnämnd	I Skärholmen har skyltning tagits fram under 2014 till särskilt utpekade målpunkter i området. Förvaltningen sätter nu upp 150 hänvisningsskyltar på parkmark. Stolparna kan framöver kompletteras med nya målpunkter eller till exempel med avstånd mellan målpunkter i staden. Det är i det här sammanhanget viktigt med samarbete mellan Trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna. När cykelskyltar sattes upp 2014 fanns inget sådant samarbete vilket förvaltningen anser vara en brist i hanteringen.	Trafikkontoret tar gärna del av förvaltningens arbete och håller med om att det är viktigt med samverkan.
Kungsholmens stadsdelsnämnd	I samband med förvaltningens upprustning av Stora Essingens strandstråk kommer under 2015 ett nytt vägvisningssystem tas fram utifrån stadens nya skyltpolicy.	Trafikkontoret tar gärna del av förvaltningens arbete.
Skärholmens stadsdelsnämnd	För att undvika fler skyltar än nödvändigt bör Trafikkontoret, när de planerar åtgärder på parkmark, rimligen ta kontakt med respektive stadsdelsförvaltning för dialog och samarbete.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Skärholmens stadsdelsnämnd	I samband med att skyltningen ses över bör de cykelskyltar som satts upp gås igenom eftersom flera av dessa skyltar har felaktiga vägvisningar som leder cyklister och gångtrafikanter på villovägar.	
Älvsjö stadsdelsnämnd	Det hade varit bra om skyltningen för gående	Trafikkontoret tar med sig

	och cyklister hade samordnats från början, eftersom det ofta handlar om kombinerade eller intilliggande gång och cykelbanor. Förvaltningen utgår från att det inte blir dubbla skyltar med samma vägvisningar, utan att det skyltas för gående endast där hänvisningen är en annan än den för cyklister.	synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Farsta stadsdelsnämnd	Förvaltningen är tveksam till att vägvisningssystemet ska integreras med reklamskyltar.	

Åtgärd 5 – Skapa en ”verktygslåda” för gånganalys

Instans	Yttrande	Svar
Lidingö Stad	Verktygslådan för gångvänlighet förefaller vara ett bra sätt att få in gåendet i den vardagliga planeringen.	Trafikkontoret tackar för synpunkterna.
Skärholmens stadsdelsnämnd	Förvaltningen ser fram emot nya verktyg för att förbättra för fotgängare i befintliga miljöer och i planeringen.	
Stockholmshem	Stockholmshem välkomnar åtgärden och anser att verktygslådan kan bidra till att förbättra planeringsprocessen samt förutsättningarna för att skapa bra boende miljöer vid nyproduktion.	
Fastighetsägarna Stockholm	Fastighetsägarna efterlyser liknande verktygslåda också vid nyexploatering. Gångvänligheten behöver byggas in genom att bygga stad, man behöver få in verksamheter i bottenplan, för levande trygga stadsdelar.	Tanken är att verktygslådan även ska kunna användas vid nyexploatering.
Stadsbyggnadskontoret	Det är viktigt att ha bra redskap som kan användas i en planeringsprocess för att analysera förslag och pröva deras påverkan på stadens gångvänlighet – från strukturell nivå till utformning.	Trafikkontoret samarbetar gärna med Stadsbyggnadskontoret.
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	Förvaltningen vill påpeka att det redan finns ett underlag i form av den medborgarundersökning som görs årligen inom stadsmiljötemat.	Trafikkontoret tackar för informationen.
SLL Trafikförvaltningen	Trafikförvaltningen önskar peka på vikten av att kollektivtrafikens behov vägs in vid bedömningen av åtgärder, så att den inte missgynnas. Det är även angeläget att trafiklösningar utformas utifrån ett regionalt perspektiv, så att inte lokala suboptimeringar görs.	Trafikkontoret håller med.
HSO Stockholm	Här vill vi tillägga att analysen givetvis också måste utgå från personer med funktionsnedsättningar och deras förutsättningar.	Trafikkontoret håller med.
NTF Stockholm-Gotland	Genom att involvera intresseorganisationer t.ex. fotgängarnas förening och NTF så kan framtagandet av en ”verktygslåda” för gånganalys bli mer framgångsrikt.	Trafikkontoret tar med sig detta i det fortsatta arbetet.

Åtgärd 6 – Arbeta med tillfälliga åtgärder

Instans	Yttrande	Svar
Familjebostäder	Det är viktigt med en helhetssyn och förståelse för samtliga berörda. Det ska vara tryggt, säkert och trivsamt att bo i Familjebostädernas bostadsområden varför tillfälliga omledningar i gaturummet inte alltid passar verkligheten. Det är viktigt att berörda fastighetsägare har möjlighet att vara med och påverka Trafikkontorets arbete med tillfälliga åtgärder. Det är även viktigt att hyresgäster kan känna sig trygga och kunna förlita sig på att viktiga samhällsfunktioner kan ta sig fram.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Fastighetsägarna Stockholm	Fastighetsägarna vänder sig emot skrivningen att "genom att till exempel enbart skylta om gatan blir åtgärden enkel att genomföra", tyvärr är det inte så enkelt. Utan en mer genomtänkt utformning riskerar en avstängning endast göra det marginellt bättre för några (gång och cykeltrafikanter) på bekostnad av t.ex. framkomlighet för bilar, utan att ge det lyft för de förstnämnda som vore möjligt.	
NTF Stockholm-Gotland	Det krävs mycket information till medborgarna för att testerna ska bli framgångsrika.	
Lidingö Stad	Stockholm stad genomför så kallat Open street, bland annat på Götgatan. I Gångplanen hade Trafikkontoret kunnat peka ut fler gator där detta kunde vara aktuellt.	Under sommaren 2015 kommer ett pilotförsök med gågata på Swedenborgsgatan på Södermalm att genomföras.
Kollektivtrafikant Stockholm	Open streets bör inte uppmuntras om de hindrar kollektivtrafiken. Open streets events bör även utvärderas bättre än vad som hittills har skett.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Skärholmens stadsdelsnämnd	I ytterstaden är det kanske inte just open street som är det mest lämpade verktyget för att få fler att välja att gå, eller för att skapa trygga miljöer. Däremot är det viktigt att de parkstråk och parker som finns i ytterstaden är tillgängliga, väl omhändertagna, trygga och vackra eftersom de får anses vara motsvarigheten till innerstadens "levande bottenvåningar". Även för förnyelse och god förvaltning av parkmark är idéburen stadsutveckling ett lämpligt verktyg.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Fastighetsägarna Stockholm	Så kallade parklets är ett utmärkt exempel på hur en liten yta med enkla medel kan tillföra närmiljön mycket. Denna typ av initiativ bör uppmuntras genom att exempelvis ta fram en handbok för detta riktad till organisationer, verksamheter eller individer.	

Åtgärd 7 – Förbättra gatudrift och gatuunderhåll utifrån fotgängarnas behov

Instans	Yttrande	Svar
Svenska Bostäder	Åtgärden är mycket angelägen då den syftar till att förebygga olyckor mm. Det är även den kostnadsmässigt mest omfattande åtgärden och borde därför lyftas fram som nr 1 i åtgärds katalogen.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	Det är positivt att trafikkontoret strävar efter att öka kvaliteten på vinterväghållningen av gång och cykelvägar i staden. Det måste vara attraktivt att promenera året runt och för detta krävs en bra vinterväghållning av gångbanor.	Trafikkontoret håller med.
Fastighetsägarna Stockholm	När vi för några år sedan undersökte allmänhetens syn på tillgänglighet och framkomlighet tillhörde problematik kring snöröjning de vanligaste synpunkterna.	Trafikkontoret tackar för informationen.
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	Det är viktigt att snöröjning och sandning fungerar. Det är även viktigt att underhåll av gångvägar har hög prioritet då stenar, trottoarkanter och andra hinder utgör säkerhetsrisker.	Trafikkontoret håller med.
Kollektivtrafikant Stockholm	Underhåll måste prioriteras på ett sätt så att de med olika funktionshinder kan ta sig fram.	Trafikkontoret håller med.
Medborgare, Tensta	Snöiga gångvägar i Tensta sandas inte trots att det ligger is under snön, detta leder till många halkolyckor.	Synpunkterna har skickats vidare till ansvarig områdesplanerare.
Skärholmens stadsdelsnämnd	Förvaltningen är intresserad av att vara med i arbetet för ökad kunskap gällande drift och underhåll. Ny kunskap bör sedan presenteras på ett samlat och enkelt sätt, så att goda idéer kan förverkligas i alla delar av staden.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	Det behövs inte enbart en förbättring av gatudrift och gatuunderhåll utan också en samordning med parkdrift och parkunderhåll då många prioriterade stråk sannolikt kommer gå såväl på gatumark som på parkmark.	
Södermalms stadsdelsnämnd	Då många viktiga gångstråk berör parkerna är det önskvärt att planen tydligare beskriver hur stadsdels-nämnderna kan bidra till planens målsättningar i samband med drift och underhåll av parkvägar och vid genomförande av parkinvesteringar.	
Företagsgrupperna Stockholm Lunda Företagsgrupp	För att gångvägarna skall vara ett alternativ till andra färdssätt måste vägarna vara trevliga och välsköta. Grenar som hänger ner, trasig belysning, risk för halka gör att man inte väljer att gå och åka kommunalt utan tar bilen istället.	
Älvsjö stadsdelsnämnd	En angelägen fråga i villaområden är	

	oklippta häckar. Dessa skapar stora problem eftersom de hänger ut över villagatornas smala trottoarer, skymmer sikten och tvingar ut de gående i gatan. För att minska problemen behöver staden agera tydligare mot de berörda fastighetsägarna.	
Stockholmshem	En förbättrad gatudrift, och särskilt en förbättrad vinterväghållning, anses direkt öka boendekvaliteten för våra hyresgäster.	
Älvsjö stadsdelsnämnd	En viktig fråga när det gäller gatudriften är var snövallarna läggs upp. För att informera om på vilken sida av gatan snövallerna placeras och på vilken sida trottoaren ska plogas skulle trafikkontoret kunna lägga ut plogplanerna på webben.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Kollektivtrafikant Stockholm	Markeringen av cykel- respektive gångbana är ofta otydlig, särskilt när marken är snötäckt. Detta skapar farliga situationer inte minst i anslutning till busshållplatser. Snöröjning bör prioriteras på sådana platser.	
SLL Trafikförvaltningen	Trafikförvaltningen önskar särskilt peka på behovet av underhåll och vinterväghållning i anslutning till kollektivtrafikens stationer och hållplatser, så att dessa kan hållas tillgängliga för alla.	
Motormännens Riksförbund	Snöröjning och vinterväghållning för gående och cyklister är även beteendepåverkande, varför det är viktigt att förbättra vinterväghållningen för gående och cyklister utan att för den delen försämra vinterhållningen för bilister.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Älvsjö stadsdelsnämnd	Medborgarnas möjligheter att anmäla fel behöver förbättras. Det finns stora förbättrings-möjligheter för stadens webbformulär och den app som tagits fram för felanmälningar gällande stadens utemiljö, där båda behöver förenklas för användaren. Felanmälningar är ett viktigt kunskapsunderlag för förbättringar.	
NTF Stockholm-Gotland	Hur kommer åtgärden att följas upp så att det säkerställs att gatudriften och – underhåll sker utifrån fotgängarnas behov? Stockholm bör söka samarbeten med kranskommuner för att skapa ett nätverk för kunskapsöverföring.	
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	Med information om var fotgängare rör sig och på vilka platser singelolyckor för gående sker blir det lättare att göra prioriteringar av gatuunderhåll och vinterväghållning.	

Åtgärd 8 – Ta fram en metod för bedömning av trängsel på gångbanor

Instans	Yttrande	Svar
Skärholmens stadsdelsnämnd	I Skärholmen är det inte aktuellt med mätning av trängsel bland fotgängare, däremot bör en eventuell standard som tas fram även gälla Skärholmen.	Trafikkontoret håller med.

SLL Trafikförvaltningen	Trafikförvaltningen har initierat ett liknande arbete som syftar till att bättre beskriva trängseln i kollektivtrafiken, hur den ser ut i olika delar av systemet och vid olika tidpunkter. Arbetet har också som syfte att förutse vad som kan förväntas de närmaste åren samt utveckla kunskapen om hur man skulle kunna förbättra situationen för resenärerna med flera typer av åtgärder.	Trafikkontoret samarbetar gärna kring frågan.
-------------------------	---	---

Åtgärd 9 – Mäta gångtrafiken

Instans	Yttrande	Svar
Lidingö Stad	I gångplanen saknas en tydlig strategi för hur, var och när mätning av gåendet bör göras. Mätning bör göras kontinuerligt på utvalda platser i staden.	En sådan strategi kommer att tas fram i arbetet med åtgärden.
Skärholmens stadsdelsnämnd	Det är av intresse att mäta exempelvis förändring i gångflöden i utvecklingsområden. Före ett stadsomvandlingsprojekt och efter. På så sätt ges kunskap om hur byggnation kan påverka antalet gående och upplevelsen av att gå.	Trafikkontoret tar med sig frågan i det fortsatta arbetet.
Bromma stadsdelsnämnd	Vid inventering av gångtrafiknätet är det angeläget att stockholmarnas inflytande stärks i samhällsplaneringen.	Trafikkontoret tackar för synpunkten.
SLL Trafikförvaltningen	Mätningarna är ett bra komplement till resvaneundersökningar. Data kring gångtrafiken kan utgöra användbar kunskap vid planeringen av kollektivtrafiken, varför trafikförvaltningen gärna tar del av insamlade data.	Trafikkontoret ser fram emot samarbete framöver.
Medborgare, Enskededalen	För att få likvärdig behandling av olika resande i en stad måste kunskap presenteras på likvärdigt sätt. För bilresande mäts flöde, kapacitet, fördröjning och samhällsekonomiska konsekvenser, så ska även gåendes resor behandlas.	Trafikkontoret tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet.
Fotgängarnas förening	Det räcker inte att bara mäta gångtrafikens flöde och kapacitet. Man måste även beräkna de samhällsekonomiska förlusterna i form av tidsförluster för fotgängare, exempelvis vid trafikljus och barriärer förorsakade av motortrafiken i staden.	

Övriga kommentarer

Trafikkontoret tackar för synpunkterna nedan.

Motormännens Riksförbund

För att fler ska byta bilen mot andra transportsätt är det viktigt att använda morötter istället för piskor. Exempel på åtgärder som bör ses över är:

- Möjliggöra smidiga byten till kollektivtrafik och cykel genom att skapa fler infartsparkeringar
- Stötta utvecklingen av bilpooler. Parkeringsplatsutrymme frigörs genom att möjliggöra tillgång till bil utan att behöva äga den.
- Trafikmyndigheterna uppskattar att en majoritet av biltrafiken i Stockholms innerstad är nyttotrafik. Öka andelen nattleveranser med tysta fordon för att frigöra mer plats dagtid.
- Skapa alternativa parkeringsplatser. Det behövs parkeringsplatser för att minska trafiken som genereras av förare som letar parkering, men inte nödvändigtvis i gatuplan. Bergrum eller pråmar på vatten skulle kunna vara möjliga lösningar.